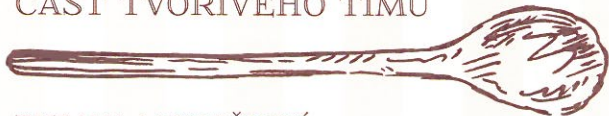

PREDSTAVUJEME ŠTUDENSKÚ ČASŤ TVORIVÉHO TÍMU

ZUZANA MIKLOŠKOVÁ

Študujem na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Som v druhom ročníku magisterského stupňa štúdia. Projekt T. V. RECEPTY ma oslovil životopisnou tematikou a spôsobom spracovania. Je to pre mňa ešte neprebádaná oblasť, a preto ma lákala skúsenosť, ako sa dá dramaticky i herecky spracovať „jednoduchý“ život ženy, ktorej osud nebol veľmi odlišný od ostatných v tej dobe.

ANNA ZEMANÍKOVÁ

Počas príprav T. V. RECEPTOV som študentkou 2. ročníka Mgr. stupňa odboru herectvo na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Pred začiatkom štúdií som na herectvo nazerala ako aktívna diváčka a na javisko ma sem-tam priviedla próza či poézia. Od detstva som sa venovala umeleckému prednesu, takže som k literatúre mala vždy blízko. Aj preto ma zaujala Terézia Vansová, možnosť bližšie preskúmať jej tvorbu, aj neľahký život v meste, v ktorom som rovnako ako T. V. prežila (zatiaľ) väčšiu časť svojho života.

JULIANA DUBOVSKÁ

Som študentkou prvého ročníka odboru bábkarská scénografia a technológia na Katedre bábkaršej tvorby VŠMU. Baví ma bábkové divadlo pre dospelých, s ktorým som sa prvýkrát stretla práve v BDNR a aj to je dôvod, pre ktorý ma ponuka spolupráce na tomto projekte potešila. Okrem divadla je mi blízka téma ľudských práv, osobite (ne)rovnosti práv žien a mužov, a tak je pre mňa Terézia Vansová zaujímavá nielen ako človek, ale aj ako žena snažiaca sa o pozitívnu zmenu v tejto oblasti.

JÚLIA PECKOVÁ

Som študentka 2. ročníka Bc. stupňa na Vysokej škole múzických umení, odbor teória a kritika divadelného umenia v Bratislave. Štúdio T.W.I.G.A. sa pri BDNR ako jediné na Slovensku venuje ženským otázkam, ženským osudom. Otvorene hovorí o témach, o ktorých sa zvyčajne mlčí. To je dôvod, pre ktorý som sa do projektu T. V. RECEPTY zapojila. Dostala som možnosť hovoriť cez divadlo a cez Terku pravdu, to ma teší + je to potrebné!

PODKLADOM PRE VZNIK KNIHOHRY BOLI DIELA:

Terézia Vansová, Slovenka doma i na cestách (rok vydania 2011, Aspekt, Bratislava)

Terézia Vansová, Ján Vansa I, II, Pani Georgiadesová na cestách, Sirota Podhradských, Recepty prastarej matere (rôzne vydania z 20. storočia, z antikvariátov)

Zápisky a poznámky Terézie Vansovej, časopisy Dennica a Slovenská žena, ktoré sme mohli študovať v Literárnom a hudobnom múzeu pri ŠVK v Banskej Bystrici.

Inscenácia vznikla v spolupráci so štúdiom T.W.I.G.A.

Za pomoc a možnosť štúdia ďakujeme Literárnemu a hudobnému múzeu pri ŠVK v Banskej Bystrici, organizácii Aspekt a Nadácii Tatra banky.

Zriaďovateľom divadla je
Banskobystrický samosprávny kraj.
Divadelná sezóna 2014/2015
Premiéra: 15. 10. 2014

Redakčne pripravili: Júlia Pecková, Iveta Škripková
Zodpovedná redaktorka: Iveta Škripková
Spolupracovala: Monika Kováčová
Grafický dizajn: Stanislava Belanová
Tlač: Brummer & Brummer

BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ
Skuteckého 14, 974 01 Banská Bystrica
Tel.: +421 48 412 55 13, +421 48 412 56 23
www.bdnr.sk, bdnr@bdnr.sk

BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ
BANSKÁ BYSTRICA
A ŠTÚDIO T.W.I.G.A.

T. V. RECEPTY
PRE DOSPELÝCH

BÁBKOVÉ
DIVADLO
NA RÁZCESTÍ

T. V. RECEPTY

K-N-I-H-O-H-R-A O ŽIVOTE TERÉZIE A JÁNA VANSU Z FORTNIČKY.

Scenáristická a dramaturgická spolupráca:
Júlia Pecková a. h.

Výprava: Juliana Dubovská a. h. a kolektív

Hudba: výber, hudobná spolupráca: Juraj Haško a. h.

Scenár, réžia: Ivona Buková

HRAJÚ:

Terézia Vansová staršia
Mária Šamajová

Terézia Vansová mladšia
Zuzana Miklošková a. h./Anna Zemaníková a. h.

Ján Vansa
Peter Butkovský

Výpravu vyrobili: ateliéry BDNR pod vedením Kataríny Mažáryovej a Juliana Dubovská a. h.

Príbeh slovenskej ženy. Príbeh ženy z radu výnimočne
ušedných, výnimočne pokorných a výnimočne oddaných.
Príbeh o láske, receptoch a modlitbách. Príbeh o živote, ktorý
kričal tichom. Príbeh Terézie Vansovej, ktorý je príbehom jej
muža... z Fortničky. Všetade pomôže milujúca žena.

J. P.

Moje stretnutia so ženami, čo žili pred nami, sú čím ďalej
intenzívnejšie a čím viac o nich viem, tým viac si uvedomujem
význam týchto žien pre súčasnosť a súčasne aj to, aké dôležité
je zviditeľňovať ženy a ich život. Práve z pohľadu iných, než
tradičných myšlienkových schém, v rámci optiky rodového
diskurzu.

IVONA BUKOVÁ

TERÉZIA VANSOVÁ

Terézia Vansová, rodená Medvecká, sa narodila v roku 1857 vo Zvolenskej Slatine.

Terézia bola spisovateľka, prekladateľka, redaktorka, manželka, matka, aktívne sa zúčastňovala na osvetovej činnosti a bola zástankyňou ženských práv.

Absolvovala dobovo typické ženské vzdelanie, ktoré počas svojho života, popri práci, aktívne zdokonaľovala. Bola manželkou evanjelického farára Jána Vansu, s ktorým veľkú časť svojho života prežila v spišskej obci Lomnička a neskôr v Banskej Bystrici, na Fortničke.

O svojom manželovi napísala aj životopisné dielo Ján Vansa, z ktorého sa dozvedáme podrobnosti o ich spoločnom živote. V roku 1889 publikovala prvý slovenský ženský román Sirota Podhradských, okrem toho napísala aj niekoľko ďalších románov (Kliatba, Julinkin prvý bál, Pani Georgiadesová na cestách,... a iné!). Terézia počas svojho života zostavila Recepty prastarej matere, ktoré obsahujú vyše deväťsto receptov a rád pre

„PORIADNU KUCHYŇU, KTORÁ
JE ZNÁMKOU
DOKONALEJ DOMÁCNOSTI!“

TERÉZIA VANSOVÁ. RECEPTY PRASTAREJ
MATERE. BRATISLAVA: IKAR A. S. 1998.

Na základe individuálneho štúdia a vlastných skúseností sa snažila o vzdelávanie žien – založila prvý slovenský ženský časopis Dennica, aktívne sa zapájala do diania v Spolku slovenských žien Živena spolu so svojou dobrou priateľkou Elenou Maróthy-Šoltésovou.

Zomrela 10. októbra v roku 1942 v Banskej Bystrici.

ŠTÚDIO T.W.I.G.A.

(Theater Women Improvisation Gender Action)

Projekt T. V. RECEPTY vznikol v rámci dlhoročného výskumu štúdia T.W.I.G.A. pri BDNR so zameraním na ženskú genealógiu. Štúdio T.W.I.G.A. je prvé slovenské divadelné štúdio venujúce sa stvárneniu ženskej a mužskej skúsenosti z hľadiska rodu/genderu. Na práci sa podieľajú herečky a herci BDNR, študentky a absolventky umeleckých škôl, seniorky (v inscenácii Diagnóza: slovo), mnohé iné a mnohí iní. Viac informácií o štúdiu T.W.I.G.A. nájdete na www.bdnr.sk.

NADÁCIA TATRA BANKY

Projekt T. V. RECEPTY vznikol s podporou Nadácie Tatra banky. Nadácia udelila Ivete Škripkovej a BDNR finančný dar na zrealizovanie študentskej inscenácie. Pôvodný názov projektu bol (Ne)Moderná Vansová, o živote/diele slovenskej spisovateľky, avšak počas skúšania a bádania sme (tvorivý tím) usúdili, že T. V. RECEPTY je vhodnejší titul.

Nadácia Tatra banky, cez grantový program Viac umenia, aktívne podporuje rôzne skupiny ľudí, ktorí sa venujú umeleckej tvorbe. Špeciálne sa zameriava na študentov a študentky vysokých škôl umeleckých smerov, ktorí sa aj vďaka tejto nadácii majú možnosť spolupodieľať na vzniku umeleckého diela. Do nášho projektu T. V. RECEPTY sa zapojili študentky herectva FDU AU Banská Bystrica, študentka bábkarskej scénografie a technológie na DF VŠMU, študentka katedry divadelných štúdií na DF VŠMU Bratislava, profesionálny herec a profesionálna herečka BDNR, pod vedením Ivety Škripkovej.

